

VAN CARNISSE NAAR CARENISSE

DE MEERWAARDE VAN OUDER WORDEN

Stel je eens voor dat Herman (78) op de begane grond kan gaan wonen wanneer hij ouder wordt en minder mobiel is. Hij ruit met Janneke (34) en Hans (32) die net hun tweede kind hebben gekregen. Zij kunnen op de bovenste verdieping extra ruimte creëren, omdat ze hier het dak kunnen uitbouwen om te gebruiken als kinderkamer of extra buitenruimte. Herman grijpt zijn kans om de woning beneden maximaal uit te bouwen en geschikt te maken voor zijn oude dag met behulp van De Blijverslening. De nieuwe ruimte geeft hem ook de kans om weer eens een huiskamerconcert op piano te geven voor zijn familie en vrienden.

Tineke, Harry en Samira komen sowieso, die heeft hij laatst nog gesproken in de pop-up zorghuiskamer op het Amelandseplein. Fijn dat er nu eindelijk een ruimte is waar ze bij elkaar kunnen komen voor een kop koffie en het wijkteam hun vragen beantwoordt over nieuwe zorgontwikkelingen in de wijk.

Herman voelt zich niet oud, hij voelt zich oud-pianist.

het luchtkasteel

ROTTERDAM – CARNISSE

Terug naar het Carnisse van nu. Een wijk waar 70% van de huishoudens uit één of twee personen bestaat, waar de sociale cohesie laag is, waar de binding van de inwoners met de wijk slecht is en 60% van de inwoners binnen vier jaar weer verhuist. Er is onvoldoende geschikte woonruimte voor families of voor mensen die juist een gezin willen stichten. Ook voor ouderen en mensen met een lichte zorgvraag zijn er weinig woningen die voldoen aan hun behoeften. De rigide structuur van Carnisse met een eenzijdige woningvoorraad en strak ingerichte openbare ruimte biedt onvoldoende thuisgevoel. Er zijn nauwelijks voorzieningen die hen in contact zouden kunnen brengen met anderen en de openbare ruimte sluit niet aan op hun behoeften.

Hoe zouden we ervoor kunnen zorgen dat mensen weer langer in Carnisse kunnen en willen blijven? En hoe creëren we gunstiger omstandigheden zodat inwoners meer binding hebben met hun wijk? Hoe maken we Carnisse (weer) toegankelijk voor iedereen? En hoe kunnen we in programmering, organisatie en ruimtelijke vormgeving de condities scheppen die mensen bij elkaar brengen? Waarmee wijken zich kunnen 'upgraden' tot meer sociaal-duurzaam en inclusief, waar de verbetering van de zorg op mee kan liften.

VAN CARNISSE NAAR CARENISSE – TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN

Wij zijn ervan overtuigd dat we, met een verzameling van ingrepen, voornamelijk gericht op de meest kwetsbare groepen, een verbetering kunnen bieden voor alle inwoners van Carnisse. Zorg als meerwaarde voor de wijk!

de vogelhuis-wand

Vanuit een strategie van samen ontdekken, brengen wij een organisch proces op gang tussen bewoners onderling, maar ook met bijvoorbeeld de gemeente, verenigingen, initiatiefnemers en ondernemers. Wij zorgen voor procesbegeleiding en voor een 'opwekkende omgeving'. Dit betekent dat we bewoners de ruimte bieden om te participeren in het verbeteren van hun eigen wijk. Gedurende dit proces zal moeten blijken aan welke ontwikkelingen bewoners behoefte hebben. Met bijvoorbeeld een interactieve game creëren wij bewustwording onder inwoners. We gaan in op thema's zoals armoede en zelfredzaamheid, verveling en vermaak. Dit creëert draagvlak en stimuleert initiatieven uit de wijk.

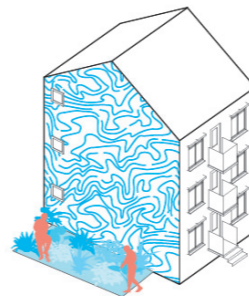
DE SEMI-OPENBARE RUIMTE

Uit onderzoek blijkt dat ruim 70% van de informele sociale contacten plaatsvindt in de semi-openbare ruimte. Die ontbreekt nu grotendeels in de wijk. De overgang van privé naar openbaar is over het algemeen zeer abrupt, waardoor niemand zich verantwoordelijk hoeft te voelen voor de openbare ruimte. Bovendien zijn er weinig plekken in de wijk aantrekkelijk om in te verblijven. Hierdoor is men vaak aangewezen op de eigen woning wat het risico op vereenzaming vergroot. Het verbeteren van de verblijfskwaliteit in de (semi-) openbare ruimte stimuleert bewoners om vaker naar buiten te gaan. Dit schept betere condities voor burens om elkaar te ontmoeten, waardoor een informeel netwerk – en informele zorg – meer organisch zal ontstaan.

DROMEN VOOR CARENISSE

We ontwikkelen samen met de inwoners van Carnisse een platform dat mensen inspireert om te dromen over een mooie toekomst in de wijk. De bebouwde omgeving – **de hardware** – zal de mogelijkheid bieden om woonblokken 'op te toppen', 'op te plussen', of 'uit te

buiken'. Onze strategie organiseert en structureert de kansen om dit te doen – **de orgware**. Er is ruimte in het bestemmingsplan om buiten de kaders te denken. De gemeente denkt met inwoners mee en faciliteert vooruitgang en verandering. Hiervoor zetten we het platform op dat ideeën en initiatieven verzamelt, het zichtbaar maakt (online en offline) en de juiste personen verbindt met elkaar en met een plan. Zo wordt de vrijwilliger verbonden met het wijkteam om zorg op maat te bieden en vinden ouderen elkaar via gedeelde interesses. Er ontstaan aanpassingen aan de wijk en nieuwe functies – **de software** – die zijn gebaseerd op de wensen van inwoners zelf. Zo kan een straat autovrij en groen worden, kunnen kopgevels een kunstroute vormen en kan het hertenkamp een centraal punt in de wijk worden waar jongeren en ouderen samen de herten liefdevol kunnen verzorgen.

kopgevels als kunstroute

URBAN ACUPUNCTURE

De transformatie van de wijk onder invloed van de initiatieven uit het platform zal geleidelijk verlopen. Een diversiteit aan autonome ontwikkelingen draagt bij aan deze toekomstige, inclusieve wijk. De ervaring leert dat de participatie van inwoners groter is zodra zij snel resultaten zien en deze als mijlpalen worden gevierd. Middels 'Urban Acupuncture' worden de vele kleinschalige ontwikkelingen dan ook gespreid en één voor één geïmplementeerd, waarbij wij samen met de gemeente Rotterdam de vooruitgang van de wijk in goede banen leiden en het met de bewoners tot een groots succes maken. Ook leggen we hier de verbinding met de sociale infrastructuur en maatschappelijk ondernemerschap. We faciliteren nieuwe vormen van sociaal ondernemen die bijdragen aan zingeving en betekenisvorming.

WAT IS URBAN ACUPUNCTURE?

Urban acupuncture is ontwikkelen met kleine ingrepen om op grotere schaal een verandering op gang te brengen die een brede context heeft. Het zorgt voor flexibiliteit en stimuleert het ontstaan van spontane oplossingen. De rigide structuur van Carnisse met een eenzijdige woningvoorraad en strak gereguleerde openbare ruimte biedt daarvoor nu te weinig ruimte. Door ruimte te geven aan kleinschalige, maar zichtbare oplossingen, geven we gehoor aan lokale vragen.

DE HOOFDROLSPELERS, DE DRAGERS

CARENISSE: BEWONERS VAN JONG TOT OUD

De jongeren krijgen samen met ouderen de hoofdrol. Zij krijgen de lead in eigenwijsheid en in eigenwijs zijn. Met elkaar appen, chatten, snapchatten en dat aan oma leren. Als oma de maandagochtend blues heeft, dan wordt ze weer vrolijk van een foto met een beer op haar hoofd.

ONDERNEMERS EN WIJKINITIATIEVEN

Ondernemers en ondernemende bewoners hebben een enorme sociale impact op de wijk. Dit kan betekenen dat ondernemers meedenken over de inrichting van de wijk en over hoe de ouderen toegang kunnen behouden tot hun diensten. Via een buurtapp boodschappen bestellen? Of een verzorgingsroute uitstippelen en op gezette tijden de koffie klaar hebben staan.

MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES: ZORG, WELZIJN, ONDERWIJS, GELOOF, SPORT EN WONINGCORPORATIES

Hoe kunnen maatschappelijke organisaties vanuit een nieuwe dienstverlenende rol meedenken met de individuele bewoner? Een individu niet zien als huurder/ hulpbehoevende of consument, maar als individueel mens met een eigen unieke smaakpalet, een eigen unieke levenservaring – en overtuiging.

ONDERWIJSORGANISATIES

Samen met de onderwijsorganisaties onderzoeken op welke wijze jongeren en ouderen van betekenis kunnen zijn voor elkaar. In Bioule, Frankrijk eten de jongeren bijvoorbeeld in de kantine samen met de ouderen tussen de middag warm. Hierdoor krijgen de ouderen een warme maaltijd, leren de kinderen omgaan met de 'centenaires' en kunnen de juffen en meesters rustig eten tussen de middag.

ZORG ALS MEERWAARDE

We hebben geen vooropgezet reisdoel maar zien de beweging als ontdekkingstocht waarbij zich verschillende bestemmingen kunnen openbaren. Hoe de wijk er precies uit gaat zien weten we nog niet, dit is vooral aan de bewoners om te bepalen. Zij krijgen de regie over de inrichting van hun buurt. Aangezien zij zelf kunnen bepalen wat er in de buurt gebeurt, kunnen ze meer eigenaarschap gaan ervaren en meer binding met de wijk krijgen. Hierdoor is de verwachting dat ze langer in Carnisse willen blijven wonen en meer contact hebben met de buurt. Dit krijgen we voor elkaar door mensen en ideeën met elkaar te verbinden en ruimte te bieden voor aanpassingen op maat. Het eindbeeld inspireert in het begin en biedt houvast voor een vervolg. Het ondersteunt mensen in hun droom over een Carnisse waar men weer om elkaar geeft, waar je je buurman helpt omdat je hem goed kent en waar je blijft omdat het er fijn wonen is voor iedereen.

Welkom in CAREnisse!